

Keskustan ylimääräinen puoluekokous

Turku 23.9.2023

Annika Saarikko

(muutosvarauksin)

Hyvät Keskustan puoluekokouksen edustajat, seuraajat ja vieraat

Pian 9-vuotias poikani tarkkaili minua kirjoittaessani puhetta kokousta varten. Hän ehdotti, että puhe olisi hyvä aloittaa vitsillä. Arvelin, että keino ei ole erityisen varma ja toimiva. Hän kuitenkin rohkaisi ottamaan riskin ja teki ehdotuksen. Siispä:

”Mitä näkymätön mies sanoi toiselle näkymättömälle miehelle?
Ei olla muuten nähty pitkään aikaan.”

Siispä, hyvät kokousedustajat, jotka näytte täällä salissa: mukava nähdä, pitkää aikaa!

Ystävät hyvät,

Useassa yhteydessä nousee ilmi, että suomalaisten huolestuneisuus on lisääntymään päin.

Maailman tuulet puhaltavat kylmempinä kuin pitkään aikaan. Suurvaltojen jännitteet kiristyvät. Elämme vaarallista aikaa. Oikeusvaltiota murennetaan siellä täällä.

Olemme käyneet läpi vakavan pandemian ajan. Sen varjoja lankeaa monin tavoin yllemme yhä – velkana ja mielenterveyden kriisinä.

Suomessa olemme muuttaneet ulko- ja turvallisuuspoliittikkamme perustaa. Elämme maassa, jonka itärajaa pitkin kulkee NATO:n ja Venäjän raja.

Taloutemme on alakierteessä eivätkä kasvun näkymät ole riittävän vahvoja.

Syntyvyys on historiallisen alhainen, iäkkäitä ihmisiä hoidettavaksi on enemmän kuin koskaan. Väestön pyramidi on vinossa.

Työpaikoilla vaivaa ennennäkemätön työvoimapula. Työelämä muuttuu teknologian myötä. Työmarkkinoilla alkaa taistelujen syksy.

Maaseudulla asuntojen arvo romahtaa ja kaupunkikotien kohtuuttomien hintojen vuoksi asumistukijärjestelmän eurot kasvavat räjähdysmäisesti.

Joka päivä jossain päin Suomea sukupolvien ketju sammuu ja viljelijä lopettaa maatilansa.

Äänestysprosentti useissa vaaleissa on liian alhainen, kansanvalta on vajaa.

Moni on tuohtunut ja kaipaa tolkkua nykymenoon.

Valtavirrasta poikkeava ihonväri tuo mukanaan pelossa elämisen tunteen keskuudessamme.

Ilmastonmuutos etenee tuhoten tulevan sukupolven elämisen edellytyksiä, luonnon lajisto köyhtyy.

Eriarvoisuuden kuilu syvenee, yhteenkuuluvuuden tunne heikkenee.

Luettelen nämä kipeät asiat ääneen siksi, että meidän velvollisuutemme on ratkoa nämä ongelmat. Meidän on oltava rohkeampia kuin aikoihin. Meidän on muututtava.

Politiikan ja meidän päättäjien tärkein tehtävä on luoda toivoa.

Ilmastonmuutoksen kouriintuntuvin teko on kotimaiseen puhtaaseen energiaan ja huippuosaamiseen panostaminen.

Työvoimapulaa ratkotaan sillä, että maahamme ovat osaajat muualtakin tervetulleita.

Mielenterveyden kasvavat ongelmat ansaitsevat kokonaisvaltaisen uuden Pohjois-Karjala- projektin, kansanterveyden hyväksi, ennen kaikkea nuorten ihmisten vuoksi.

Uskon, että näillä ja monella muulla keinolla ongelmat ovat ratkaistavissa. Tärkein onnistumisen edellytys on luottamusyhteiskunnan turvaaminen. En halua Suomesta maata, jossa lukitsemme oven toisen nenän edestä. Vain, jos luotamme toinen toisiimme, voimme onnistua.

Hyvät kuulijat,

Me keskustalaiset olemme tulleet yhteen, koska uskomme Suomeen ja suomalaisuuteen, joka ei rakenna muureja.

Emme halua äärimmäisyyksiä tai menestystä uhkakuvia maalaamalla, vihollisia tölvimällä.

Uskomme ihmisyyteen. Oikeistolla on pääomansa, vasemmistolla yli äyräiden läikkyvä valtio. Meillä kaiken keskellä on ihminen.

Uskomme sivistykseen ja kehittyvään ihmiseen – siihen että uuden oppimisen oikeus kuuluu kaikille ja siihen, että eteenpäin katsovalla edistyksellä saavuttaa paremman maailman.

Lähimmäisenrakkaus on politiikankin paras käyttövoima.

Olemme Keskusta, vastavoima molemmille ääripäille. Tärkein tehtävämme tästä eteenpäin: taistella Suomen kahtiajakoa vastaan. Keskusta on yhteishyvä puolella. Malti ja sovinto – harvoin ne ovat haitaksi olleet.

Polarisaatio ei ole väistämätön tie. Kun me keskustalaiset puhumme koko Suomen asiasta, emme tarkoita vain erilaisia alueita maassamme, vaan myös erilaisten ihmisryhmien toimivaa rinnakkaiseloa.

Ei siis ole vastakkainasettelun aika – on myötäasettelun aika.

Hyvät kokouksen osanottajat,

Jonkun on oltava horjumaton puu. Sitkeä kataja. Taipua voi, mutta ei katketa.

Olemme läpeensä suomalainen, isänmaallisten ihmisten puolue.

110 vuotta tässä maassa olemme halunneet elää todeksi ihmisen, luonnon ja talouden sovintoa. Tai kuten nuori Olli Rehn totesi vuonna 1989: ”Käydään murroksen moottoriksi, tehdään kuiskauksesta kantava, voimakas jyrähdys luonnon ja ihmisen puolesta.”

Ja tänään täällä jyrähtää. Jyrähtää niin että tärähtää. Kolmatta tietä, kohti Mäntyniemeä!

Ystävät,

Olemme täällä, koska uskomme siihen, että antamalla oman panoksensa yhteiseksi hyväksi, saa itsekin jotain.

Kiitos, että tulit, tänne kotiseudulleni. Nautitaan yhdessäolosta, yhteisestä asiasta. Tehdään hyviä päätöksiä.

Hyvät kuulijat,

Keskusta kärsi eduskuntavaaleissa historiallisen tappion. Menetimme äänestäjiä kaikkialla maassa, jokaisessa vaalipiirissä. Viestimme ei kelvannut – eikä siitä ole valitusoikeutta. Teimme virheitä.

Sama tapahtui vaaleissa 2019. Kaksi keskenään hyvin erilaista hallituskautta myös hämärsi kuvaa meistä. Yhteiskunta ympärillä vahvistui laidoilta, keskellä on hiljaisempaa.

Olemme viime kuukausina käyneet itsekriittisesti ja rehellisesti läpi sitä, miksi näin kävi – muun muassa tilaisuuksissa eri puolilla maata. Keskusta on nyt ohuempi, kapeampi ja luottamuksella mitattuna pienempi kuin vuosisataan. Menetettyjen kannattajien tilalle emme vielä ole kyenneet löytämään uusia.

Tätä kaikkea puoluehallituksen pyynnöstä perkaa nyt tietokirjailija Juha Kuisman johtama itsenäinen työryhmä, johon on koottu hyvin eri tavoin ajattelevia puolueen ihmisiä. Toimenpide-ehdotukset heiltä valmistuvat lokakuussa.

Olen sitoutunut täysimääräisesti siihen, että Keskusta raivaa tiensä takaisin suomalaisten sydämiin, arkijärjen äänenä.

Puolueen toiminnan ja järjestön työn johtoon valitsemme nyt uuden puoluesihteerin. Antti, Pauliina ja Pirjo – olette lähteneet tavoittelemaan paikkaa puoluejohdossa. Juuri nyt on erityisen rohkeaa laittaa itsensä likoon yhteiseksi hyväksi.

Kiitos siis teille kolmelle jo nyt, samoin varapuheenjohtajakisaan ehdolla oleville Hannalle ja Hilikalle – ehdolla oleminen on Keskustasta välittämisen merkki.

Hyvä puoluekokousväki,

Keskustalaisuuteen kuuluu vahva kansanvallan puolustaminen ja kunnioittaminen. Siihen nojasi ratkaisumme valita polku oppositioon vaalien jälkeen. Kansa halusi muut valtaan. Hyväksymme tämän, otamme opiksi.

Emme ole puolue, joka vastustaa kaikkea vain siksi, että olemme oppositiossa.

Oppositiopuolueena Keskusta muodostaa kantansa hallituksen esityksiin ja muihin politiikan kysymyksiin asia kerrallaan. Tulemme antamaan tukemme hallitukselle, silloin kun sen esitykset vastaavat arvojamme ja tavoitteitamme. Ajassamme on paljon välttämätöntä tehtävää suomalaisten talouden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin kannalta. Tavoite puhtaan energian suurvallasta, talouden tasapaino, työmarkkinoiden uudistaminen ja normien purku. Näitä Suomi tarvitsee.

Kuljemme omaa vakaata keskitietä – opposition muut puolueet kulkekoot omaa polkuaan vasemmalla.

Vasemmiston raiteilla jyskyttää vanhan maailman juna, emmekä aio jäädä heidän kanssaan jarrumiesten kerhoon. Suomea on pakko uudistaa eikä kaikkea kaunista ja hyvää voi loputtomasti luvata lisää. Vasemmiston kannattaa myös muistaa, että omalla vahtivuorolla oli tilaisuus tehdä työmarkkinoiden uudistukset itselle sopivammalla tavalla. Keskustasta se ei olisi jäänyt kiinni.

Hyvät kuulijat,

Kansanvallan kunnioitusta on siis se, että vaalituloksen mukaisesti suomalaiset saavat haluamansa hallituksen. Mutta se ei riitä. Kansanvallan toimivuutta mitataan myös sillä, mitä saamallaan vallalla tekee.

Todistamme aikaa, jossa juuri mikään ennen vaaleja kerrottu ja luvattu ei pitänyt kukaan paikkaansa. Ei ennen vaaleja ollut perussuomalaisten teltoilla puhetta siitä, että pienituloisilta leikataan – päinvastoin. Ennen vaaleja luvattiin elinkustannusten laskua ja puoli-ilmaista bensaa.

Kokoomuksen puheissa kello tikitti ja pontevasti luvattiin, että nyt on aika lopettaa velaksi eläminen. Saimme hallituksen, jonka suunnitelmissa on historiallinen määrä velkaa tulevien sukupolvien maksettavaksi. Vaalikauden viivan alle ennustetaan jäävän viisikymmentätuhatta miljoonaa velkaa. Taloutta ei sitten taitottukaan terveeksi taikatempulla. Ja pienituloisilta leikataan. Lupaukset ovat rypistyneenä paperitollona roskakorissa.

Muistutuksena myös mainittakoon, että velkasyntisten pöydässä ovat istuneet vuorollaan kaikki hallitukset viimeisen 15 vuoden aikana. Yli varojen elettiin erityisesti 2010-luvun alkupuolella kokoomusjohtoisen hallituksen aikana, muun muassa Alexander Stubbin pääministerikaudella. Ja silloin Suomella ei ollut korostunutta turvallisuuden uhkaa tai maailmanlaajuisia kulkutautia riesanaan.

Mitä tästä nyt sanoisi? Sanasta miestä, sarvesta härkää.

Taloudellisesti heikkona aikana politiikan oikeudentunto korostuu. Tämän kova oikeisto unohtaa. Kun joutuu tekemään leikkauksia pienituloisten toimeentuloon, ei sen kanssa sovi yhteen hyväosaisten veronkevennykset. Taloutta on pakko sopeuttaa, mutta veroja ei ole pakko keventää. Missä on oikeudentunto, Riikka Purra?

Tiedämme myös kaikki, että Suomi kaipaa lapsia. Jokainen lapsi on lahja paitsi vanhemmilleen, myös Suomelle. Täysin väärä viesti on uhota lapsilisien leikkausta tai viedä työttömien vanhempien perheiltä toimeentulosta iso siivu. Yksikään satsaus tai toivoa tuova viesti perheellistymisen puolesta ei ole nyt liikaa. Tämän hallitus unohtaa. Keskusta jatkaa kotien puolueena, kaikkien erilaisten perheiden puolella, vanhemmuutta tukien. Se on meidän aikuisten tärkein velvollisuus: vaalia onnellista lapsuutta.

Keskustaa erottaa vasemmistosta se, että me tarjoamme välittämistä ilman holhoamista. Keskusta on porvarillinen puolue, mutta me emme ole oikeistolainen puolue. Oikeistosta meidät erottaa juuri oikeudentunto. Kyky asettua heikomman puolelle.

”Suonissamme sykkivä köyhän asia on liikkeellemme valtava moraalinen voima”, määritteli Olli Rehn vuonna 1990 puoluekokouksen puheessaan. Nuorena ja innokkaana hän muuten jatkoi puhettaan: ”Jos pyrimme perusluonteemme mukaisesti olemaan sosiaalisen oikeudenmukaisuuden liike, kyllä siihen sopivat kaikki edistykselliset keski-ikäiset miehetkin.” Tämä tiedoksi vuoden 2023 Olli Rehnille!

Me keskustalaiset ymmärrämme, että Suomi on osiensa summa. Tämä on suurin ero meidän ja kaikkien muiden puolueiden välillä. Tulemme näkemään alkavan vaalikauden myötä valtavaa hallituksen ja myös muun opposition keskittämisen vimmaa. Erityinen huolestumme kohdistuu nyt pitkään itärajaan. Itäistä Suomea ei saa hylätä, ei maa voi olla puolikas. Kaikkien meidän turvallisuutta palvelee se, että Suomi on kauttaaltaan asuttu ja elinvoimainen.

Hyvät kuulijat,

Keskusta lupasi alue- ja eduskuntavaaleissa puolustaa ihmisten lähipalveluja. Sanoimme silloin ja sanomme nyt: sote-asema kuuluu jokaiseen kuntaan. Lähipalvelut ovat hoivakoteja, neuvoloita, hoitoon pääsyä omalla kotiseudulla niin suurimpien kaupunkien lähiöissä kuin maaseudulla.

Jokaisella on oikeus riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Siihen meitä velvoittaa perustuslaki. Pelissä on paljon; suomalaisten luottamus veronmaksajien rahoilla toteutettuihin palveluihin.

Keskusta haluaa uudistaa lähipalveluita. Nyt ja tulevaisuudessa lähipalveluja toteutetaan niin kivijalkapalveluina kiinteissä toimipisteissä, kotiin tuottavina palveluina etäyhteyksinä kuin liikkuvina palveluina. Näitä yhdistämällä palveluiden vaikuttavuus paranee.

Nyt kuitenkin Orpon hallituksen linjauksella tuore sote-uudistus uhkaa heittää tyylittömän kuperkeikan. Valmiiksi hoivavelan ja inflaation vuoksi pakkasella olevasta hyvinvointialueiden taloudesta hallitus kaavailee tehtäväksi 1400 miljoonan leikkaukset. Summaa voi suhteuttaa sairaanhoitajien määrään: tuolla summalla jää maksamatta noin 27 000 sairaanhoitajan vuosipalkkaa. Summa on paljon suurempi kuin esimerkki naapurimaakunnan Satakunnan kaikki vuosittaiset sote-kulut.

Hallitus ei voi laittaa hyvinvointialueen päättäjiä tekemään puolestaan ns. likaista työtä; sulkemaan rahpapulassa toimipisteitä ja irtisanomaan työntekijöitä. Tällaista ei ehdottanut edes valtiovarainministeriön virkakunta vaalien alla.

Emme hyväksy tätä. Edellytämme, että Orpon hallitus varmistaa riittävän rahoituksen hyvinvointialueille ja tarjoamme eduskuntaryhmämme kanssa käytännön ratkaisuja siihen.

Keskusta tukee jokaista aluevaltuutettuaan pysymään paikallisten palvelujen puolella, lähipalvelujen puolustajana. Hyvinvointialueen kyltti, sote-aseman merkki oman kunnan tai asuinlähiön raitilla on merkki siitä, että valtiolle jokainen on samanarvoinen ja että veroja kannattaa maksaa.

Se kyltti on eheän yhteiskunnan kyltti. Kaikki kuuluvat mukaan.

Hyvät kuulijat,

Juuri vain eheä yhteiskunta voi olla vahva yhteiskunta. Maa tarvitsee myös johtajan, joka luo turvaa jokaiselle.

Presidentinvaaleissa valitaan Suomelle ulko- ja turvallisuuspolitiikan johtaja.

Turvallisuusympäristömme muutos, sota Euroopan mantereella ja yhä kiristynyt suurvaltakilpailu täyttävät tulevan presidentin työpäivät.

Presidentin tehtävälle asetetut vaatimukset ovat kovat aina, mutta erityiset korkeat ne ovat näinä aikoina, kun suursodan mahdollisuudesta puhutaan vakavasti.

Hyvä presidentti rakentaa rauhaa.

Valittavalta presidentiltä odotetaan johtajuutta sekä kykyä ja halua yhteistoimintaan muun valtiojohdon kanssa. Presidentin tehtävän hoitamiseksi on aika lailla eduksi se, että tunnustaa suomalaisen demokratian rakenteet ja ymmärtää, että edustuksellinen demokratiaan tarvitaan kansalaisten lisäksi juuri puolueet. On välttämätöntä, että sekä kulloinkinkin presidentti että hallitus näkevät yhteistoiminnan voimavarana eikä sitä koeta riippakivenä.

Tämä vakava maailmanaika ei salli pehmeää sisäänajoa presidentin tehtävään eikä kuherruskuukautta. Korkealla oleva rima on ylitettävä heti ensimmäisellä kerralla, varaa uusiin yrityksiin tai riman laskemiseen ei ole.

Uuden presidentin on oltava valmis tehtävänsä ensimmäisestä päivästä alkaen.

Sellainen ehdokas on Olli Rehn. Suomen Pankin pääjohtaja, tohtori.

Ollin yhteiskunnallinen ura ja tehtäväkenttä on ollut poikkeuksellisen mittava. Tehtävät kansanedustajana, ministerinä, europarlamentaarikkona ja EU-komissaarina ovat tuoneet laajan kokemuksen päättäjänä toimimisesta myös ennen kokemattomissa tilanteissa. Olli on paineissa testattu ja niissä kestäväksi havaittu.

Haluan, että Suomi saa presidentin, jonka valtakaudella me suomalaiset voimme nukkua yömmen rauhassa.

Vakaus on näinä aikoina itseisarvo. En kaihda sanoa ääneen, että valitessaan presidentiksi Ollin, suomalaiset eivät joudu jännittämään äkkivääriä käänteitä eivätkä tule möläytyksillä yllätetyksi.

Tätä on hyvä jokaisen suomalaisen miettiä.

Presidentti on yhdistäjä. Kaikkien suomalaisten presidentti. Keskeltä sitä on helpompaa rakentaa kuin laidoilta.

Presidentti on koko maan johtaja. Olen varma, että Olli on tavannut elämänsä aikana enemmän suomalaisia kuin yksikään muu ehdokas. Idästä länteen, etelästä pohjoiseen. Hän tuntee tämän maan.

Ollista haluan nostaa tässä esiin pari erityistä asiaa. Niillä on suora yhteytensä myös valittavan presidentin tulevaan tehtävään.

Olli toimi eurooppalaisena johtajana myrskyn silmässä eurokriisin aikana. Hänen tehtävänä oli komission varapuheenjohtajana vastata tarpeellisista uudistuksista, jotta EU voisi selviytyä seuraavista finanssikriiseistä pienemmin kolhuin. Sääntelyä ja kuria, sijoittajan vastuuta lisättiin.

Hän on siis erittäin kovissa paineissa testattu johtaja, koko Euroopan valokeilassa koeteltu.

Ollissa on humaania läsnäoloa, vakavahenkistä viisautta. Olli kuuntelee. Hänessä on hiljaista juurevuutta. Päättäjänä hänen arvonsa ovat käytännön päätöksissä testatut.

Ollin historiasta on syytä mainita myös eräs seikka. Se on syvästä oikeudentunnosta kummunnut tahto ja rohkeus tukea perusteettomien syytteiden kohteeksi joutunutta ystävää - Alpo Rusia. Muistan monen tuolloin ajatelleen, että tuossa nyt hyvä mies pilaa oman uransa, mutta Olli ei ajatellut näin. Olli toimi, kuten hänen sydämensä ja oikeudentuntonsa kertoivat- ja ne kertoivat oikein.

On hyvä, että Suomen tasavallan presidentillä on avoin sydän ja vahva oikeudentunto. Poliittinen johtajuus on myös rohkeutta asettua valtavirtaa vasten silloin, kun se oikein on.

Mistä on Olli tehty?

Olli on nuorkeskustalainen sielultaan, juuriltaan mikkeliäläisen perheyriyksen varaosamyyjä ja akateemisilta ansioiltaan Oxfordin tohtori.

Mies, jolle perhe on turvasatama ja joka intoilee jalkapallosta vuosikymmenestä toiseen.

Kansainvälisillä kentillä marinoitu ja kotimaan kamaralla suomalaisuuteen maadoittunut.

Aika hyvä mies, eikö vain? Aika hyvä paketti, eikö vain?

Olli Rehn edustaa vakautta, luottamusta ja yhtenäisyyttä. Tällaista keskikentän pelinrakentajaa Suomi tarvitsee.

Hyvä puoluekokous,

Tulee aika, jolloin toivon tuojille ja sovinnontekijöille on kysyntää. Siihen valmistaudumme, sen varaan rakennamme vaihtoehtomme. Sellaisen ihmisen asetamme myös presidenttiehdokkaaksemme.

Suomen presidentiksi valitaan henkilö, joka saa koottua taakseen eniten luottamusta ja jolla on vähiten vastustajia.

Tunnen ja aistin, että tässä salissa on valtava joukko ihmisiä, jotka ovat valmiita tekemään työtä sen puolesta, että Suomen tasavallan seuraava presidentti on Olli Rehn. Ensiksi autoimme keräämään kortit, nyt autamme keräämään äänet.

Olen suurella ilolla tässä kokouksessa mukana antamassa koko keskustaliikkeen tuen Olli Rehnille.

Onnea matkaan arvostamamme Olli,
onnea yhteiseen taistoon, rakas Merja.

Keskeltä läpi, tasavallan parhaaksi.